

Utbildningsutvärdering 2020/2021

Utvärderingsrapport om
Mastersprogrammet i Folkhälsa
Uppsala universitet

Introduktion

Utvärderingsgruppen bestod av:

1. Linnea Berg, studeranderepresentant
2. Erik Fries, professor emeritus
3. Peter Korp, docent
4. Lars Löfquist (ordf.), docent
5. Katarina Pettersson, docent
6. Elling Tufte Bere, professor
7. Malin Wallgren, studeranderepresentant

Utvärderingsgruppen har dels analyserat institutionens självvärdering av programmet, dels genomfört platsbesök den 30 september 2021, då studenter, alumni, lärare, institutionens ledning and administrativ personal intervjuades.

Sammanfattning

Generella styrkor

1. Studenterna är nöjda med programmets helhet och ämnet, kurser uppfattas också som mycket intressanta.
2. Programmet ger god skolning i vetenskapligt förhållningssätt, metod och skrivande.
3. Undervisningen har studenternas lärande i fokus vilket visar sig i att det finns en mängd olika undervisningsmetoder samt olika examinationsformer i programmet, som uppskattas av flera intressenter.
4. Utbildningen är bred och ger många möjliga karriärvägar.
5. Utbildningen har en tydlig koppling till forskningsmiljöer, speciellt när det gäller examensarbeten inom projekt.

Generella svagheter/utmaning

1. Det har funnits en problematisk psykosocial miljö för enskilda studenter. Inga studenter ska uppleva sig vara utnyttjade eller utsatta.
2. Flera kurser examineras genom grupparbeten som uppfattas som otydliga enligt studenterna.
3. Något otydlig matchning mellan utbildningen och arbetsmarknaden då det inte finns en tydlig karriärväg.
4. Balansen mellan förkunskaper och utbildningsnivån är svår när studenterna kommer in i programmet från olika utbildningsbakgrunder.

5. Undervisningslokalerna är mycket bristfälliga (kalla källarlokalerna utan fönster, saknar eluttag och wifi).

Generella utvecklingsområden

1. Förtydliga kursledares, lärares och uppsatshandledares ansvar, förväntningar och roller samt sök aktivt information kring hur processerna fungerar från både studenter och lärare.
2. Inför en större mängd individuell examination i enskilda kurser vilket talar för en minskad mängd examinerande grupparbeten.
3. Erbjud praktikkurs, vilket skulle kunna ge tydligare koppling till avnämare och arbetsmarknad.
4. Utforma kurser så att de kan vara engagerande även för studenter som har relativt goda förkunskaper, t.ex. med olika svårighetsnivåer i examinerande uppgifter.
5. Förbättra den fysiska studiemiljön.

De 11 kvalitetsaspekterna

1. Att utbildningen når målen i högskolelagen och högskoleförordningen (examensordningen) och utbildningsspecifika mål, dvs. att de faktiska studieresultaten motsvarar de förväntade studieresultaten.

Styrkor:

- Programmet förhåller sig explicit till examensmålen för generell masterexamen.
- De specifika utbildningsmålen för programmet är välformulerade, ambitiösa och relevanta för ämnet folkhälsa.
- Studenterna anser att kursmålen uppnås i hög grad.
- Studenternas varierande förkunskaper noteras och aktiviteter görs för att hantera detta.

Svagheter:

- Kopplingen mellan de generella examensmålen, programmets lärandemål och lärandemålen i kursplanerna för enskilda kurser kan förtydligas.
- Vissa studenter saknar adekvata förkunskaper.
- Det är något oklart vad avnämarna anser om behovet av kunskap i ämnet folkhälsa.
- Trots att 80% uppger att kursmålen uppnåtts i ”hög/mycket hög grad” menar övriga 20 % att de uppnåtts till ”låg” eller ”medel” grad. Det skulle behövas en finmaskigare analys om vilka mål som inte nås.
- Specialanpassad kurslitteratur saknas.

Förbättringsförslag:

- Se över kopplingen mellan generella lärandemål för master, lärandemålen för programmet samt lärandemålen i de olika kurserna. Kan göras genom att skapa en ny matris.
- Inför en ”dugga” samt läsanvisningar för att förbereda studenterna på studierna, något som också föreslås i självvärderingen.
- Genomför en analys av vilka kursmål som ej nås och varför.
- Utveckla en medveten strategi för att ta fram ny och relevant kurslitteratur.

2. Att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet

Styrkor:

- De flesta lärare som undervisar har forskningsbakgrund och är som lägst doktorander vilket talar för en stark förankring i vetenskaplighet.
- Kursutvärderingarna visar att studenterna anser att vetenskapligheten är en av programmets starka sidor.
- Förstärkning av metodkursen har skett efter att detta identifieras som en svaghet.
- Programmet har en kurs i etik vilket är mycket relevant för ämnet.
- Den fjärde terminen ger studenter stöd i uppsatsskrivningsprocessen.

Svagheter:

• Studenter upplever en viss otydlighet i programmets struktur och ansvarsfördelning. • Metodkursen kommer tidigt i programmet vilket riskerar att göra den mindre relevant för examensarbetet. • Avnämarna nämner upprepade gånger att alumnerna anställts som projektledare vilket talar för att detta är ett viktigt ämne.
Förbättringsförslag: • Programansvariga och kursansvariga bör säkerställa att det finns och kommuniceras en tydlig röd tråd i programmets struktur och ansvarsfördelning. • Överväg att flytta metodkursen till termin tre. • Undersök möjligheterna att införa mer omfattande undervisning specifikt om projektledning.

3. Att undervisningen sätter studenters lärande i centrum

Styrkor: • Studenterna är överlag mycket nöjda med programmet. • Många studentaktiverande undervisningsformer i kurserna. • Kursinnehållet stimulerar i hög grad studenternas intresse för ämnet. • Instruktioner och kursbeskrivningar är pedagogiska och informativa, exempelvis texten "Språk och stilriktlinjer" ger studenterna konkreta instruktioner för skrivande av vetenskaplig text.
Svagheter: • Relativt låg genomströmning. • Studenter kan välja olika kurser och dessutom tillkommer studenter som läser fristående kurser vilket kan försvåra för inläringen för enskilda studenter och möjligheten att kommunicera tydliga förväntningar. • Handledarna använder ibland studenternas arbete för egen räkning (insamling av data till artiklar). Det gör att en del studenter känner att uppsatsarbetet inte handlar om deras lärande eller förväntningar. • Handledarna visar högst varierande engagemang för studenternas examensarbeten. • Studenter önskar större klarhet i vilka kurser som är obligatoriska samt hjälp från institutionen att välja alternativa kurser. • En del studenter upplever att nivån är för låg i början på programmet och att saker de lärt sig på kandidatnivå upprepas.
Förbättringsförslag: • Förtydliga informationen till studenterna om vad de ska göra om det uppstår något problem i undervisningssituationen. • Säkerställ att handledare inte använder studenters arbete endast för egen räkning, exempelvis genom att förtydliga roller mellan handledare och studenter. • Skapa kontrollpunkter under uppsatsterminen där man aktivt tillfrågar studenterna och handledarna om hur det går i processen. • Prioritera att återkommande skapa klarhet i programstruktur, programmets förväntningar samt ge vägledning i kursval så att programmet håller ihop mer.

- Erbjud studenter med goda förkunskaper alternativ. Exempelvis genom att tidigt visa vilka andra kurser som kan väljas. Ett annat alternativ är att strukturera kurser på ett sådant sätt att dessa studenter får tillgång till svårare material och att examinationen har fler betygsnivåer med högre krav för högre betyg.

4. Att målen examineras på ett ändamålsenlig och rättssäkert sätt och att progression säkerställs

Styrkor:

- Tydliga förväntningar på examensuppsatsen.
- Kollegial rättning av examinationsuppgifter: "rättningskonferens" och gemensamt protokoll för examinatore av mastersarbeten (ofta många) säkerställer hög rättssäkerhet.
- Studenterna har möjlighet att specialiserar sig i sina intresseområden genom fördjupningsuppgifter vilket gör att det finns progression i programmet från det generella till det specifika.

Svagheter:

- Relationen mellan bedömningsformuläret för examensarbetet och lärandemålen på masternivå skulle kunna förtydligas.
- Vissa kurser examineras främst genom grupparbeten.
- Förväntningarna på progressionen i programmet är otydliga och det är därför svårt för studenterna att se och förstå hur de själva ska skapa progression.
- Programmets goda möjligheter att låta studenter välja kursen gör det svårare att säkerställa en tydlig progression mellan terminerna.
- Många olika uppgifter och även olika typer av uppgifter.

Förbättringsförslag:

- Utveckla ett bedömningsformulär som är speciellt för examensarbete på masternivå och som fångar upp lärandemålen på denna nivå.
- Utveckla individuell examination i anslutning till grupparbeten, exempelvis genom en reflektion om studentens egen roll/eget lärande i relation till uppgiften.
- Säkerställ att merparten av examination i en kurs är individuell.
- Kommunicera en tydligare bild av progression inom programmet så att studenterna vet vad som förväntas i olika terminer. Ett verktyg för detta är Blooms taxonomi om kognitiva nivåer.

5. Att verksamma i utbildningen har aktuell ämnesmässig och högskolepedagogisk/ämnesdidaktiska kompetens samt att lärarkapaciteten är tillräcklig

Styrkor:

- Lärarna har hög vetenskaplig kompetens.
- Det finns tio aktiva forskargrupper på området vilket gör att exempelvis examensarbeten får en stark ämnesmässig anknytning.
- Alla kursledare har genomgått högskolepedagogisk utbildning

• Många olika forskare med sina specialområden kan ge bidrag till kursledarna.
Svagheter: • Relativt få fasta lärartjänster. • Endast kursledarna har högskolepedagogisk utbildning trots att en del av undervisningen utförs av andra lärare. • Svårt att få en helhetsbild av lärarkompetensen och det finns en uttalad brist på lärarkontinuitet.
Förbättringsförslag: • Säkerställ att merparten av undervisningen sker av återkommande lärare. • Utred möjligheterna till fler fasta lärartjänster. • Utveckla timlärarnas högskolepedagogiska/ämnesdidaktiska kompetens genom exempelvis workshops och/eller lärardagar.

6. Att internationalisering och internationella perspektiv liksom hållbarhetsperspektiv främjas

Styrkor: • Undervisning sker delvis på engelska. • Det finns betydande inslag av internationell litteratur. • Internationella perspektiv är väl representerade i programmets olika kurser. • Både lärare och studenter har internationella erfarenheter som bidrar till undervisningen.
Svagheter: • Tydliga institutionella kontakter med internationella samverkanspartners saknas. • Ingen synbar uppmuntran till internationella utbytesstudier. • Undervisning i hållbar utveckling verkar osystematisk och inte kopplad till etablerade diskurser om hållbarhet som exempelvis Agenda 2030 och SDGs.
Förbättringsförslag: • Utveckla ett starkare nätverk av kontakter till exempelvis nordiska universitet. • Överväg införandet av en utbytestermin. • Uppmuntra studenter och lärare att ta del av olika utbytesprogram som ERASMUS och Linnaeus Palme. • Inför mer systematisk undervisning om hållbarhetsperspektiv som Agenda 2030 och SDGs.

7. Att jämställdhetsperspektiv integreras i utbildningen

Styrkor: • En kurs behandlar detta ämnet specifik, "Jämlig hälsa". • Jämställdhet blir belyst och har ett tydligt utrymme i programmet.
Svagheter: • Kvinnor är i klar majoritet och det finns ingen analys varför detta är fallet och vad som ska göras åt det. • Jämställdhetsdimensionen kan lyftas fram mer utöver jämlikhetsdimensionen vilket är tydligt när man läser litteraturlistan i kursen "Jämlig hälsa".

• Synen på lika villkor i självvärderingsrapporten talar för att frågornas betydelse skulle kunna ses över.
Förbättringsförslag: • Överväg fler sätt att rekrytera fler män till programmet. • Skapa fler pass i undervisningen som visar hur kön är en viktig delkomponent av folkhälsa och hur könsrelaterad ojämlikhet påverkas av folkhälsoinsatser. • Förstärk arbetet med lika villkor genom exempelvis tydligare riktlinjer till alla lärare och handledare.

8. Att utbildningen svarar mot individens och samhällets behov av bildning och professionell kunskap och förbereder studenterna för ett framtida arbetsliv

Styrkor: • Den relativt höga andelen av studenter som får arbete innan eller direkt efter examen visar på att programmet är väl anpassat till arbetslivets behov. • Många som har genomgått forskarutbildningen eller är doktorander på institutionen har en masterexamen i folkhälsa från denna utbildning. • Besök hos avnämare ingår i programmet.
Svagheter: • Studenterna noterar en förbättringspotential i att utveckla färdigheterna i att skriva vetenskaplig text. • Praktikmöjlighet saknas vilket talar för att fler simuleringar och fallbeskrivningar från verkliga scenarion bör inkluderas i undervisningen. • Självvärderingen visar på fler möjligheter till PBL. • Matchningen mellan programmets profil och den framtida arbetsplatsen skulle kunna förbättras ytterligare. • Alumnienkäten visar att det saknas träning i att arbeta i grupp och i att leda grupper.
Förbättringsförslag: • Säkerställ att examinationen av programmets kurser till stor del sker skriftligt och att det ges återkoppling på texternas vetenskaplighet. • Inför mer PBL-undervisning. • Inför tydligare vägledning och riktlinjer vid grupparbeten. • Erbjud och uppmuntra till praktikmöjlighet. • Undersök möjligheter till fler studiebesök. • Erbjud undervisning om att arbeta i grupp samt att leda grupper, förslagsvis i anslutning till olika pass om projektledning. • Förtydliga och kommunicera lärarnas syn på studenternas framtida yrkeskarriär och förväntningarna från avnämare.

9. Att studenterna har inflytande i planeringen, genomförande och uppföljning av utbildningen

Styrkor: • Studenternas möjligheter att välja olika kurser inom och utom programmet ger goda möjligheter att påverka den egna utbildningen.
--

• Studenter har konkret inflytande över undervisningen genom medverkan Medical Master Council. • Studenterna har möjlighet att påverka utbildningens genomförande, i första hand genom kursutvärderingar.
Svagheter: • Studentmedverkan i konkret planering, genomförande och uppföljning av utbildningen saknas – förutom skriftliga kursutvärderingar. • Studenterna deltar ej i masterskollegium. • Studenterna kontaktas om att delta i möten men det är otydligt om de aktivt uppmuntras att ta del i verksamheten.
Förbättringsförslag: • Säkerställ att studenterna är inkluderade i masterskollegiet och får möjlighet att aktivt vara med och påverka programmet. • Uppmuntra studenterna att delta i Medical Master Council.

10. Att en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studiemiljö föreligger

Styrkor: • Programledare och kursadministratör introducerar studenterna tidigt till universitetets stödsystem som exempelvis Studenthälsan och Medical Master Council. • Institutionen har identifierat och förstår problemet med att programmet saknar bra lokaler för studenterna. • Programansvariga upplevs som närvarande och proaktiva.
Svagheter: • Lokalerna är mycket bristfälliga (kalla källarlokalerna utan fönster, eluttag och wifi saknas). • Enskilda studenter har kommunicerat att de känner en tydlig utsatthet i relation till handledare vilket är oförenligt med en god studiemiljö.
Förbättringsförslag: • Undersök möjligheten att förbättrade lokalerna. • Förtydliga för handledare att även handledningen är en del av studenternas studiemiljö och att den ska vara god.

11. Att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

Styrkor: • Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap har en grundutbildningsgrupp med kontinuerlig diskussion om förbättring av programmet. • Det finns ett fungerande masterskollegium.
Svagheter: • Utvärderingen av masteruppsatskursen visar på fortsatta svagheter i skriv- och forskningsprocessen. • Självvärderingen noterar att det är svårt att skapa en tydlig progression inom ett program där flertalet kurser är valbara vilket är utmärkt men det saknas en tydlig strategi om hur denna svårighet ska bemötas.

Förbättringsförslag:

- Utvärdera uppsatskursen på nytt för att identifiera var verksamheten kan förstärkas ytterligare.
- Utveckla en tydlig strategi för att genomföra redan identifierade förbättringsförslag.

Avslutande reflektion

Bedömagruppen har fokuserat på programmets övergripande styrkor och svagheter vilka kunde identifieras genom både självvärderingen men också genom platsbesöket. Själva självvärderingen är mycket omfattande och visar på en god medvetenhet om programmets utformning och utvecklingspotential. Självvärderingen innehåller material som måste ses som väldigt viktigt, exempelvis att studenter har känt sig sårbara i sitt uppsatsskrivande och att många kurser är valbara vilket försvårar progression i programmet.

Det var värdefullt att även genomföra platsbesöket för att kunna få höra mer om dessa frågor. Speciellt mötena med lärarna och studenterna gav god inblick i olika erfarenheter från utbildningen. Upplägget med en självvärderingstext samt besök visade sig alltså fungera bra. Möjligen skulle man i framtiden även kunna komplettera självvärderingen med en digitalt tillgänglig mapp med detaljerad undervisningsinformation, exempelvis schema, kursguider och examineriska uppgifter.

Det bör också noteras att förutsättningarna för att driva ett program med endast 15 studenter är relativt begränsade men genom att det tillkommer 10 studenter i valbara kurser så ökar möjligheterna att bibehålla och att utveckla verksamheten betydligt. Det är tydligt att programmet har ett starkt institutionellt hem vid institutionen och att verksamheten förstärks av detta. Detta talar för att programmets kvalitet kan förbättras men också att dess långsiktiga hållbarhet är god.